

Fogadják is, meg nem is

A gabonaváltó tapasztalatai

Klasszikus aratódó van, a gabona levágásánál azonban lényegesen több szőlő mostanában a kenyérnek való átvételéről; nevezetesen arról, hogy a felvásárlásnál a tételeknek mintegy feléért nem készpénzzel, hanem váltóval fizet a gabonaipar. A TOT-nál összesítették az első tapasztalatokat, ezekről Bálint Csaba főosztályvezető-helyettes tájékoztatta az MTI munkatársát.

Nem teljes körű, ám viszonylag részletes elemzés után jutottak a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsánál arra a következtetésre, hogy a kereskedelmi bankok általában leszámítolják a váltókat, ám ez az ügylet, amelynél tulajdonképpen pénzzé teszik ezt a fizetőeszközt, nem eléggé automatikus. Ezért eltérőek a tapasztalatok is. A megyék közül Fejérből például a bank hiteltörlesztésre, adózásra és a bérek kifizetésére is leszámítja a váltót, egyéb esetekben viszont egyedi elbírálást alkalmaz, ilyenkor tehát lényegében a pénztörzstől függ, hogy mikor „forintosítja” ezt az értékpapírt. Szabolcs-Szatmár megyében viszont a pénztörzstől csakis hiteltörlesztésre vesz át váltót, amely ily módon csak részlegesen tölti be feladatát. Ugyanúgy Zala megyében, ahol a tsz-gazdálkodók sok-

kal erősebben fogalmaznak: szerintük a váltó alapjaiban nem funkcionál, mivel hogy nem csak pénzzé tétele nehezkes, hanem számos partnerük — a szolgáltatások ellenértékéeként — elzárkózik átvételétől. Így van ez például Baja térségében is, ahol az Áfor, az áramszolgáltatató vállalat és a MÁV nem veszi át a tésektől az egyébként a gabona ellenértékéeként kapott „papirokat”. Ugyanúgy Hajdú-Bihar megyében sem lehet fizetni vele az Áfornak, és az Agroker Vállalatnak sem. Holott a téseket az aratás időszakában számos terméket szeretnének vásárolni, és ehhez a gabona után kapott pénzt akarják fölhasználni. Szabolcs-Szatmár megyében a Debreceni Tartósítóipari Kombínát szintén nem foglalkozik ezzel a fizetési esz-

közzel, több tsz szerint más szolgáltatók, szállítók is hasonlóképpen tesznek.

A termelők sérelmezik, hogy amennyiben a nagy szállítók a váltót nem fogadják el, úgy a tsz-eknek késedelmi kamatot kell fizetniük, mivel készpénzük jelenleg nincs. A tapasztalatok összességében meglehetősen vegyesek, és arról tanúskodnak, hogy a váltó bevezetése korántsem ment zökkenőmentesen. Azért sem — amire a TOT-ban is rámutattak —, mivel ezt az akciót a pénztörzsetek részéről nem előzte meg kellő propaganda. És azért sem, mert a tsz-ek jelentős részének egyéb okok miatt pénzügyi nehézségei vannak, és ezt a termelői kört jelenleg többszörösen sújthatja a váltó elfogadásának kényszere.

Volán és idegenforgalom

A Tisza Volán eddig is bekapcsolódott az idegenforgalomba. Utazási irodája csak a tőkés országokba nem szervezhetett kiutazásokat.

Az idei második félévtől új szervezeti formában foglalkoznak a vállalatnál az idegenforgalommal. Azonos irányítás alá került az utazás, az autókölcsönzés, az

autóbuszok bérletbe adása és a taxi is. Az új egység saját szállóban szobákat is ad ki. Erre a célra a Tisza Volán valamikori munkásszállóját alakították át a központi telephelye mellett. Itt a kétágyas szobákban egy személy részére egy éjszaka 150 forintba kerül. Szervezetnek bel- és külföldi turistákat, üdüléseket is. Váltanak valutát, és rendezvényeket is előkészítenek, illetve leveleznek. Felvesznek ügynöki megrendeléseket, árusítanak különböző értékcikkekkel valutás boltok is üzemeltetői lesznek.

Az új formában az idegenforgalmi tevékenységek jobban összehangolhatóak, előnyt jelenthet a piacon a komplex szolgáltatással való fellépés, a belső érdekeltégi rendszer is egyszerűbb és ösztönzőbb lett. S nem utolsósorban javulhat jelentős mértékben a szolgáltatás minősége is.

A Tisza Volán Alföld Tours idegenforgalmi üzemegejénél mintegy nyolcvenen dolgoznak. Irodáik még a régi helyen, a Bajcsy-Zsilinszky utca 28. szám alatt dolgoznak, de hamarosan a költözés következik. Várhatóan már szeptember elejétől a Jókai utcai szolgáltatóházban nyitnak új üzlethelyiséget. Ennek a szomszédságában várja majd vevőit a konvertibilis valutáért árusító üzletük is.

Középkori kolostor feltárása

Új szakaszába jutott a középkori domonkos kolostor és templom feltárása Pécsen: a régészek megkezdtek a föld alá süllyesztett kripták kibontását és átvizsgálását. Eddig huszonegy sírkamrát találtak.

Eltemették Demeter Jánost

A magyar politikai, társadalmi és tudományos élet vezető képviselői, a tisztelők, barátok, a család tagjai mély részvétellel kísérték kedden utolsó útjára a Farkasréti temetőben Demeter János jogtudóst, a magyar tudományos élet kiemelkedő egyéniségét, neves közéleti személyiséget.

A ravatalozóban megtartott gyászszertartáson Huszár István, a HNF OT főtitkára méltatta Demeter János példamutató életútját, a romániai magyarság egyenjogúsága érdekében kifejtett áldozatkész tevékenységét. Samu Mihály egyetemi tanár a jogtudós tudományos tevékenységéről, a

Dramai erejű, szorongató tartalmú levelet kaptam Szabó Józsefné olvasónktól. Nyugdíjas, havi három-ezer forintját kell beosztania önmegtartóztató szigorúsággal. És akkor jön a kortársító betegség... beutaló a szemészeti klinikára... Nem boldog tőle, pedig látásának javulását igéri a kezelés. Nem boldog, mert környezetétől úgy tudja: anyagi helyzete végképpen megrendül. Szó szerint így fogalmazza meg félelmét: „Vajon mennyi pénzt várnak el tőlem, hiszen állandó gondozásra szorul a szemem a jövőben. Ha nem kapom meg a gondos kezelést; csak úgy veszek, akitől nem lehet pénzt várni — talán meg is vakulok, és akkor hiába bánom, miért nem adtam el az utolsó rongyom is, és adtam az orvosoknak, de már késő lesz. Ha meg odaadom a pénzem, mit eszek ebben a mai méregdrága világban?”

Idézhetném tovább a tömény keserűséget, de inkább az utolsó bekezdéséhez nyarodok, amelyben Szabó néni reménye halványan mégis megcsillan: „Kérem, írjon nekem a kórházi ágyhoz, hogy csak bizalom, fognak velem törődni, ha nincs is pénzem, és nem hagynak megvakulni...”

Semmi közvetlen közöm sincs a magyar egészségügyhöz, de őszinte meggyőződéssel üzenem Szabó Józsefnének: bizalom! A szemészeti klinikán mindent meg fognak tenni érte, ami a hazai egészségügy színvonalán lehetséges, és lelkiismeretes orvosi kezelésben, gondozásban részesül. Nincsenek ugyan közvetlen tapasztalataim a gyógyintézet munkáról, de tudok egyet, s mászt az orvosi lelkiismeretről éppúgy, mint társadalmunk humanizmusáról, és a szegedi klinikák gyógyító és tudományos színvonaláról. Szabó néni egészségéért a legnagyobb „hálapénz” a gyógyuló szemében megjelenő mosoly

lesz orvosainak, efelől ne legyen kétsége, és ne röstelkedjen, ne lapuljon meg azért, mert nem tud borítékokkal hálálkodni!

A kisember félelmét azért mégsem merem ennyivel elintézni. Mert tudom én, hogy a társadalmi gyakorlat maga szüli őket, s azután a szóbeszédben megkelnek egyedi esetek, s az általánosság rangjára emelkednek. Manapság tényleg a legkisebbeket üti legerősebben az élet, olykor a kétségbeesés is. De azért — bizvást hiszem — társadalmunk is irántuk tanúsít legtöbb figyelmességet. A szocialista humanizmus nem üresedhet ki nehezebb időkben sem. Szeretet, gondoskodás, megértés, türelem — ezek nem anyagi kategóriák. S milyen szép türelemmel írja Szabó néni is: „... arra kérem... írjon nekem a lapjában pár sort, és írja meg: adnánk mi, csak volna miből. Tudom, útban vagyunk, beteg, öregem. Csak az orvosság tart életben (Az is sok pénzt visz el.) De még szeretnénk élni egy kicsit, elviselhető körülmények között. Hiszen olyan sok rosszat éltünk át... Kell, hogy legyenek emberszerető orvosok!”

Írásba adom, Kedves Szabó Néni: Vannak! Sokan vannak! Emberszerető orvosok, tanárok, munkások, fiatalok, politikusok, közéleti emberek! Bizza rájuk magát. S viselje méltósággal, hogy nem tudja hálájának jelét bankóval kifejezni. Ön sokkal többet ad, ha bizalmával, szeretetével, érzelmi hálájával tiszteli meg azokat, akik egészségéért fáradoznak. Sok-sok orvos ismeret. Sok-sok Szabó néni dajkálta föl őket, s kalauzolta a diplomáig. Gyógyuljon meg Szabó Nén! is az ő segítségükkel, s írja majd nekem, hogy biztatásban igazat szoltam-e!

Sz. Simon István

Svájci magyarok adománya a menekülteknek

Szombaton éjszaka a felsővárosi római katolikus plébánia elé „visszárunk”

hozott, értékes szállítmánnyal megérkezett a miskolci volán kamionja. Rakterén a luzerni magyarok száz köbméternyi adománya a Szegeden élő erdélyi menekültek számára: felső- és alsóruházat, cipő, egyéb ruházati cikk, ágynemű. A luzerni magyar egyesületek központi svájci menekültügyi bizottságának gyűjtésében szinte felsorolhatatlanul sok szervezet adományozott, többek között a római katolikus egyház, a magyar nyelvű protestáns gyülekezet, a magyar asszonyok klubja, az asztalitenisz klub, a Luzern körüli kisebb helységek különböző felekezeti közösségei, elsősorban Rether esperes úr és von Rohr plébános

úr igyekvő közreműködésével.

Az információkat a Szegeden tartózkodó Marton Rudoltól kaptam, ki a menekültügyi bizottság vezetőjeként hétfő délután a felsővárosi plébánián ökumenikus találkozón, megbeszélésen vett részt.

Örömmel, Isten parancsa által, felebaráti szeretettel vettünk részt a gyűjtésben — mondta az emmen mernök —, azok részére, akik egy diktatúrából menekültek, nemzeti elnyomatásuk miatt, a haza iránti ragaszkodással. A szülőháza úgy nem felelnek, mint mi, akik ugyanilyen körülmények között, 1956-ban Svájcba érkezünk. Itt minket hasonló szeretettel fogadtak a szükségben, és szorongatásban, mint a hazai magyarok a menekülteket. Ezután is köszönjük, hogy a Parlamentben Gál Zoltán miniszterhelyettes, Albrecht Lászlóval és Farkas Ottóval folytatott megbeszéléseink értelmében vámtmentesen hozhatunk be szülőházaunkba az adományokat. Külön köszönjük Alföldi Árpádnak, a Vöröskereszt elnökének a segítségét, hogy költségmentesen hozzájuthattunk a Volán-kamionhoz.

Úgy tudjuk, a svájci magyarok nem csupán Luzern környékén szerveztek gyűjtést.

A genfi magyarok ugyancsak száz köbméternyi adományát a Hungarocamion szállította. A lausanne-i magyarok egy rendelőintézet berendezését adományozták. A zürichiek egy nagy teherautó ajándékot küldtek, Aarau polgárai pénzbeni segítséget nyújtottak. Wintertur, Schaffhausen, Montreux, Vevey és több más város magyarjai is gyűjtöttek, adományoztak, — nem is kis értéket. Értelmeztünk arról, hogy nagyobb szükség volna pénzadományokra, háztartási gépekre, egyéb kisegítő kiegészítőkre, így ennek megfelelően folytatjuk a gyűjtést. Már folyik a varrógép-gyűjtési akció, közel ezer darabra számítunk.

A magyar külképvise-

let hogyan vett részt az akcióban?

A berni magyar követésén Szabó Endre minden segítséget megadott, információkkal látta el a jelentkezőket, érdeklődőket. Nagy élmény számomra, hogy a hivatalos magyar szervek képviselőivel milyen jó összhangban tudunk dolgozni a közös ügy érdekében.

A beszélgetésen jelen lévő Gyulay Endre, Szeged—Csanád püspöke, mindezekhez a következőket tette hozzá:

Szeretném hangsúlyozni, hogy Albrecht László valóban kitűnően szervezi, intézi ezeket az ügyeket. Örömteli, hogy a menekültekkel ökumenikus szemlélettel foglalkozunk. Erre utalva várjuk őket a felsővárosi plébániára.

Az adományok szétosztásában, mint megtudtam, sokat vállalt magára Szegeden a református, a nazarénus, és az evangélikus egyház is. A főbbek már megemlíthet vámtmentességről, és a menekültügyirol — jó sorsom úgy hozta —, még ezen a napon beszélhettem Balogh György ezredessel, a Váms és Pénzügyőrség országos parancsnokának első helyettesével.

Tagja vagyok a menekültügyi bizottságnak — mondta —, belülről látom, hogy rendezett és kulturált a fogadókészség. De tapasztaljuk azt is, hogy a társadalom nagyon érzékeny, így a háromszáz milliós alap szétosztásakor különös figyelemmel kell dolgoznunk. A külföldi segélyszervezetek rengeteget segítenek, így természetes, hogy vámtmentességet kap minden olyan szállítmány, amely a menekültek számára érzékel hazánkba.

Az egyházak ökumenikus szemléletet hat esetleg a világi hivatalokra is? — Kétségtelen, hogy az egyházak rendkívül aktívak, és konstruktívak. Közös a lelkesedésünk és a szorgalmunk, hogy valahogy segítsünk a nemzeti és családi tragédiát átélt menekülteken. Azt éljük át nap mint nap, hogy a közös tett, még nagyobb tett.

D.I.

Ecsedi Gézané Bodó Juliannára emlékezünk

Ma, július 20-án lenne 90 éves a Hódmezővásárhelyen 1898-ban született Bodó Julianna, aki később Ecsedi Gézához ment feleségül. Mindkettőjük életpályája Szegedhez is kötődik, első-sorban Bodó Juliannáé. Személyében a munkásmozgalomnak és a szocialista nőmozgalomnak egyik nevezetes alakjáról emlékezünk meg.

Bodó Julianna hat testvérével igen szerény körülmények között nőtt fel Váshelyen, ahol az apa városi altiszt volt, de a szűkös kereset az anyát is munkára kényszerítette; napszámba járt más, hasonló sorsú asszonyokkal. Julianna női szabónak tanult ki, és a szabásati tanfolyamot már Szegeden végezte el 1916-ban. A háború vége felé az események politikai indítékait a már felnőtt számba vehető leány megértette. Ez tűnik ki abból, hogy Szegeden szervezett munkás lett. „Daltárs” is, így mondották azokról, akik a munkáskórusban énekeltek. Váshelyen a szerveződé Vörös Hadsereg egységei között összekötői, hírvivői feladatokat is rábízták. A bukás után, tartva a megtorlástól, Budapestre költözött, ahol bányánál, a volt vöröskatonánál élt. Pesten varrodákban dolgozott, bekapcsolódott a szervezett munkások csoportjába, a szabók szakszervezetébe. Csoportjában rövidesen kivívta a bizalmat és elnökké választották. Ez 1921-ben történt. Munkáskerületekben lakva módjában állt kapcsolatot találni a szervezőkhöz.

Ezenközben ismerkedett meg Hajdók Ferencel, aki a Kommunisták Pártja magyarországi megbízásából Bécsből tért haza illegális munkára. Ebbe kapcsolódott be Julianna is. Hajdók felesége is lett, akinek 1932-ben bekövetkezett halála után a csoport vezetésével

is-öt bízták meg. A csoport (Pohl Sándor és társai) 1937-ben áruulás folytán lebukott. Özvegy Hajdókné is a vádlottak közé került, három hónapi börtönbüntetést szabtak ki rá, letöltése után a szervezőmunkát folytatta. Férjhez ment a csoport egyik tagjához, Ecsedi Gézához. Ezután életük új fejezete kezdődött. 1938-ban a házaspár politikai munkaterületének Szegedet jelölték ki. Itt Ecsedi Gézané a szociáldemokrata pártban a nőbizottság elnöke lett, és mint illegális kommunista is teljesített feladatokat.

A felszabadulás után Ecsedi Gézané a Magyar Kommunista Pártba lépett. Különböző vállalatoknál dolgozott. A pártban a nőbizottság tagjaként és a Nemzeti Segély aktivistaként tette nevét emlékeztetéssé. 1956-ban, az ellenforradalmi támadás időszakában párttaghoz méltóan tevékenykedett: szervezőmunkát végzett az MSZMP érdekében a városban, instruktori feladatokat látott el, 1959-től a városi pártbizottságnak is tagja lett és bevalasztották a revizori bizottságba. A nők közötti agitációs munkából kivette a részét. Jóllehet 1956-ban ment nyugdíjba a városi kertesztől, 1981. szeptember 2-án Szegeden bekövetkezett haláláig tevékeny és hűséges tagja volt a pártnak. Munkásmozgalmi tevékenységét 1919-től, párttagságát 1921-től ismerték el. Megkapta a Magyar Tanácsköztársaság Emlékérmét és a Szocialista Hazáért Érdemrendet.

O.F.

*

Ecsedi Gézané Bodó Julianna születésének 90. évfordulója alkalmából az MSZMP Szeged Városi Bizottsága és Szeged Megyei Város Tanácsa koszorúzási ünnepséget rendez július 21-én, csütörtökön délután 3 órakor a Belvárosi temetőben lévő díszurnafalnál.